

УДК 638. 12. 144

Савченко І.Ю., Гранат О.В., студентки 2 курсу спеціальності “Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”, НУБіП України, м. Київ

Наукові керівники – Криворучко Д.І., кандидат вет. наук, доцент НУБіП України, м. Київ; Литвиненко О.М., кандидат біол. наук, ННЦ “Інститут бджільництва ім. П.І. Прокоповича”, м. Київ

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙОМУ ЛИЧИНОК БДЖОЛИНИМИ СІМ'ЯМИ ЗА РІЗНОЇ ПІДГОДІВЛІ

Технологія одержання маточного молочка базується на здатності бджолиних сімей, що залишилися без матки, формувати маточники для виведення нової. Важливою складовою цієї технології є забезпечення бджолиної сім'ї необхідною кількістю корму.

При проведенні досліджень використовували підгодівлі, а саме: суміш канді “Arifonda” з додаванням 10% бджолиного обніжжя та суміш меду з бджолиним обніжжям (50% меду+50% бджолиного обніжжя) в кількості 1 кг; цукровий сироп з додаванням 10% бджолиного обніжжя в кількості 500 мл кожного дня в період отримання маточного молочка. Бджолині сім'ї контрольної групи використовували природне надходження обніжжя і нектару.

Для визначення оптимального віку личинок при щепленні, сім'ї-виховательки формували силою не менше 12 вуличок методом повної ізоляції бджолиної матки. Дослід організували так, щоб у всіх групах матки були першого сезону їх відтворної функції. Для отримання одновікових личинок використовували рамкові ізолятори та систему Нікот.

Суміш канді з бджолиним обніжжям позитивно вплинула на прийом робочими бджолами личинок 12-годинного віку – $48,2 \pm 1,44$ личинки з 60 прищеплених. Відносна доля прийнятих личинок збільшилась на 17,2% і склала 80,3% в порівнянні з бджолиними сім'ями контрольної групи. Аналогічно, підгодівля сумішшю меду з бджолиним обніжжям збільшила прийом личинок на 11% і склала 77%, а саме, $46,2 \pm 1,38$ личинки з 60 прищеплених.

За використання личинок для прищеплення 24-годинного віку та підгодівлі сумішшю канді з бджолиним обніжжям доля прийнятих личинок знизилась і становила $35,3 \pm 1,44$ личинки з 60 прищеплених личинок. За підгодівлі сумішшю меду з бджолиним обніжжям кількість прийнятих личинок становила $33,6 \pm 1,05$ личинки з 60 прищеплених.

Із збільшенням віку личинок відносна доля їх прийому зменшується: 36-годинні личинки – $23,1 \pm 2,42$ з 60 прищеплених, 48-годинні – $15,5 \pm 1,60$ личинок за підгодівлі сумішшю канді з бджолиним обніжжям та 36-годинні личинки – $20,2 \pm 2,11$ личинки з 60 прищеплених, 48-годинні – $15,7 \pm 1,62$ за підгодівлі сумішшю меду з бджолиним обніжжям.

Отже, кращий прийом личинок на виховання досягнуто за підгодівлі сімей-виховательок сумішшю канді з додаванням 10% бджолиного обніжжя, а саме на 44%, та суміші меду з додаванням 10% бджолиного обніжжя на 39% порівняно з контролем.